

Seebivahused jõulud

Jõulud on nii eriline aeg, et iga inimene leiab oma jõulurõõmu üles, ükskõik kus maailmanurgas ta ka ei viibiks – kas või maakeri kuklapoolel.

Tean inimesi, kes ei armasta Ameerikat ja peavad jõulude tähistamist soojas kliimas peaaegu pühaduse teotamiseks. Aga õnneks tunnen ma ka noort naist Annikat, kes on eelnimetatud küünikute absoluutne vastand.

Annika veetis Ameerikas Florida osariigi väikeses Celebrationi linnas peaaegu terve 2009. aasta. Igalt kaardilt te seda Kuressaare mõõtu linnakest ei leiagi, Miami sõidab sinna autoga (eriliste ummikute puudumisel) 3,5 tunniga, Orlandost 30 minutiga, Disney Worldist 10 minutiga.

Celebrationi linna projekteeris Walt Disney, lootuses seal kunagi ka ise elada. Kuid paraku ei mahtunud linna ehitus tema elupäevadesse.

Celebrationit ümbritsevad kaunid järved ja golfiväljakud. Vaesed inimesed siinkandis ei ela, liiga kõrged on siin nii kinnisvara kui ka teenuste ja kaupade hinnad.

Annika elas mustanahaliste perekonnas, kelle juured ulatuvad Kariibi mere saartele Trinidad & Tobago.

Millal jõulud algavad?

“Jõulude ettevalmistustega alustatakse kohe, kui lõpeb tänapühapäev, mis on 25. novembril,” räägib Annika. “Vaata et juba järgmisel päeval otsitakse üles jõulukaunistused ning inimesed hakkavad oma maju dekoreerima.”

Annika ei arva, et majade kaunistamine väikelinnas kätkeks endas tõsist ületrumpamise võistlust, kuid “naabrist parema” mängulist hasarti küll. Kindlasti piiritletakse tulukestega katus, aknad ja ukсед. Ustele seatakse pärjad, kellad... Kui meil saavad õues kasvavad kuused jõulurüü, siis Ameerikas kaunistatakse värviliste lampidega hoovis kasvavad palmid.

Dekoreerimistöödega liigutakse üsna pea ka majja sisse. Kindlasti kaunistatakse rikkalike vanikutega kaminapealne. Osta saab küll ka ehtsat jõulutähte, aga kuna kaunistusi hoitakse kuni, siis on kunstoksad ja -taimed mõistlikum valik.

Kuuse ehtimine on Ameerikas väga vastutusrikas ja oskusi nõudev töö.

Võiks ju karta, et selline uhkest-uhkemaks-stiil ületab ühel hetkel hea maitse piiri, aga seda Annika ei tunni. “Mul oli au üht 2,5 meetri kõrgust tehiskuuske kokku panna. Iga väiksematki oksa tuleb sättida, et see kõik paistaks kokku loomulik. Ja tulemus ongi selline!

Hea, et mul ei palutud kuuske ehitada, sest see on juba tõeline kunst! Kui Eestis kaunistatakse kuuske minimalistlikus stiilis, siis Ameerikas on kõik rikkalik. Mulle tundus, et kuuske kaunistamine on täiesti omaette oskus. Ja imekspeandav oli, et kogu see ehteküllus ehk lõpptulemus oli maitsekas!”

Jõuluaeg on Celebrationis eriline

Novembris-detsembris on siinkandis külm, päeval vaid 15 kraadi sooja. Öösel läheb aga ka meie mõistes külmaks, vahel isegi nulli piiresse.

Celebrationi linna leiavad jõulude aegu tee kõik need turistid, kes külastavad Disney Worldi. Sest kuigi vabaõhukontserte peetakse siin peaaegu aasta läbi, on jõuluaeg vägagi eriline.

“Celebrationi *mean street* ehk peatänav on väike, aga imearmas. Pärast tänapühapäeva sajab siin peale kella kuut igal täistunnil lund! Kell 6, 7, 8 ja 9. Tegelikult pole see päris lumi, vaid masinad toodavad ... seebivahtu! Peatänav suletakse liiklusele ja inimesed kogunevad seda vaatepilti nautima. Eemalt vaada-

tes ei saagi aru, et tegu on võtislumega ning lapsed naudid seda melu täiega – nad lasevad liugu ja pladistavad vahus!”

Üsna peatänav kõrval on kena kirik, mille hoovis müüakse päris kuuski. Kuna neid kasvatatakse spetsiaalselt, on kuused ka väga kallid.

Seal, kus peatänav lõpeb, algab järv. Jäasse see muidugi ei lähe, küll rajatakse igaks jõuluajaks selle kõrvale tehisiiväli. “Üisulaenus maksab pooleks tunniks 12 dollarit ja niimoodi nad seal õnnelikult koperdavad. Just koperdavad, sest uisutada nad ju ei oska! Raha eest saab jõuluvanaga ühispilti teha ja hobusekaarikuga sõita.”

Jõululaupäev on kodukeskne

Annika käis koos pererahvaga igal laupäeval seitsmenda päeva adventistide kirikus jumalateenistusel. Enne ja pärast jõule peetakse seal ka jõulukontserte.

“Jõuluvana koju ei tule, kingid pannakse kuuse alla ja need avatakse jõululaupäeva hommikul. Aga pidu ise peetakse õhtul. Varakult lepatakse kokku, kelle juures sugulased seekord kogunevad ning samuti, millise söögi keegi kaasa võtab. Õhtul tehakse kinke eelkõige väikestele lastele.”

Seda, et kinkidele hinnasildid külge jäetakse ja neid pärast jõule suures hulgas kauplustesse tagasi viiakse, ei pea Annika sugugi drastiliseks. “Tihti kingitakse mõni rõivaese, mille suuruse ja värvi sobivuses ei olda kindlad. 14 päeva jooksul on võimalik see asi ka ümber vahetada või lihtsalt tagastada. Siiski jäetakse tagastamisfakt delikaatselt saladusse.”

Pika laua ümber ei istuta, eraldi lauad pannakse välja sooja ja külma toiduga ning magusaga. Ka selles lepatakse varakult kokku, kas põhiroaks on täidetud kana või kalkun. Seal peres, kus Annika oli, valmistati võrtsikaid Kariibi toite. Pigem eelistatakse taimetoite, vahel süüakse kana ja kala. Kariibi köögi tähtsaim toit on riis, mida tehakse kookospiimaga, tähtsamad lisandid on oad ja lõhe.

“Selles peres alkoholi ei tarbitud,” meenutab Annika. “Mulle jäi mulje, et mustanahalised ongi erakordselt karsked. Kanged alkoholi ei jooda üldse, vähesel määral ehk lahjat Mehiko õlut. Igatahes usuga see seotud pole, kuigi